

Història del Paral·lel

Llurba era, fins avui, un personatge injustament desconegut, tot i ser autor, entre moltes altres peces, del primer cuplet català («La font del Xirineu», del 1917). Fou, a més a més, un cronista imprescindible de la Barcelona de la primera meitat de segle, protagonista privilegiat de l'ambient més apoteòsic del Paral·lel, que va deixar al calaix el seu projecte més ambiciós: la història, *in situ*, de l'avinguda que ell va trepitjar, passejar, cantar i estimar. Aquest volum (*Història del Paral·lel. Memòries d'un home del carrer*) el posa al seu lloc i el treu a la llum per primera vegada acompanyat d'una selecció d'articles de principis de segle i de tres breus peces literàries de gran valor: «La font del Xirineu», *La cançó del Paral·lel (mosaic líric en un acte)* i, com a cloenda, el conte «Il·lusió és vida».

El nom de Rossend Llurba (el Vilosell, 1887 - Barcelona, 1954) no pot tornar a caure en l'oblit i passa a ser imprescindible, des d'avui, per a qualsevol persona interessada en la cultura popular catalana de la primera meitat del segle XX, i especialment pel que fa a la seva principal artèria: el Paral·lel barceloní.

Llurba va viure al Paral·lel una vida ben bé paral·lela a la de l'avinguda: va arribar-hi amb sis anys quan era tot just un espai que s'estava començant a perfilar com a carrer, i va morir-hi quan l'esplendor d'una època gloriosa ja agonitzava de feia temps. Poc abans del final del capítol dedicat al Paral·lel fins al 1910, que és on el llibre va quedar inacabat, l'autor es referia al caràcter alhora obert i inevitablement polític de la popular avinguda, i es permet apuntar que l'apel·latiu que va donar la premsa al polític anticatalanista Alejandro Lerroux com a «Emperador del Paral·lel» no s'ajustava ben bé a la realitat. I tenia tota la raó: el veritable emperador del Paral·lel va ser sens dubte Rossend Llurba.

Contracoberta i fragment de la presentació de Xavier Albertí, *Rossend Llurba, el veritable emperador del Paral·lel, a Història del Paral·lel. Memòries d'un home del carrer*, de Rossend Llurba. Edició d'Albert Arribas i presentacions de Xavier Albertí i Enric H. March. Comanegra / TNC, 2017.